

ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΣ

ΤΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΧΡΗΣΤΙΔΗ

Η Βόρεια Μακεδονία και η εμπλοκή της ευρωπαϊκής της πορείας

Η εμπλοκή που προκλήθηκε στην ενταξιακή πορεία της Βόρειας Μακεδονίας λόγω των αντιρρήσεων της Βουλγαρίας έχει δημιουργήσει μια ατιμώσυρα απογοήτευσης στην κοινωνία που είναι πλέον ορατή σε όλους. Σε πολιτικό επίπεδο, η παρούσα συγκυρία έχει πλήξει τους Σοσιαλδημοκράτες του Ζόραν Ζάεφ. Ο πρωθυπουργός της Βόρειας Μακεδονίας, ο οποίος έχει «επενδύσει» την πολιτική του καριέρα πάνω στην ευρωατλαντική πορεία της χώρας του, βρίσκει όλο και περισσότερο δύσκολο να αιτιολογήσει στην κοινή γνώμη, και ιδιαίτερα τους Μακεντότσι, για ποιον λόγο έγιναν όλα αυτά τα «γενναία βήματα» στην εξωτερική πολιτική. Τόσο η Συνθήκη Καλής Γειτονίας του 2017 με τη Βουλγαρία, αλλά ακόμη περισσότερο η Συμφωνία των Πρεσβών αποκηρύσσονται ως «εθνικά επιζήμιες» από την αντιπολίτευση, το VMRO-DPMNE και το νέο κόμμα Λεβίτσα. Η αμφισβήτηση της εθνικής ταυτότητας (ιστορία, γλώσσα) των Μακεντότσι από τη Σόφια έχει ουσιαστικά επαναφέρει παλαιότερα σύνδρομα ανασφάλειας στις τάξεις των Μακεντότσι, όπως αυτό της «περικύκλωσης από εχθρικούς γείτονες». Όπως έχει ενισχύσει και τον ευρωσκεπτικισμό στις τάξεις τους, κάτι το οποίο γίνεται σαφές από τις τελευταίες μετρήσεις κοινής γνώμης που δείχνουν μια αξιοσημείωτη πτώση της υποστήριξης για την ένταξη της χώρας στην ΕΕ.

Οι προγραμματισμένες τοπικές εκλογές για το φθινόπωρο θα αποτελέσουν εκ των πραγμάτων ένα τεστ για τον κυβερνητικό συνασπισμό και ιδιαίτερα τους Σοσιαλδημοκράτες – που αντιμετωπίζουν σοβαρή κριτική και για άλλα θέματα, όπως η συνεχιζόμενη διαφθορά και διαπλοκή. Ήδη ο Ζάεφ, επιχειρώντας να περιορίσει τις απώλειες του κόμματός του, ανακοίνωσε προεκλογική συνεργασία με το σημαντικότερο αλβανικό κόμμα, το DUI, το οποίο αποτελεί και κυβερνητικό του εταίρο. Μια κίνηση που αναμφίβολα θα βοηθήσει τους Σοσιαλδημοκράτες, οι οποίοι επωφελούνται και από την παρούσα κατάσταση στις τάξεις του σημαντικότερου κόμματος της αντιπολίτευσης, του VMRO-DPMNE, που συνεχίζει ουσιαστικά να ελέγχεται από τον φυγά Νικόλα Γκρούεφσκι.

Η συνεργασία Ζάεφ - Αχμέτι μας υπενθυμίζει τον ρόλο-κλειδί που παίζει για τη σταθερότητα στη χώρα η πολιτική συνεργασία των δύο μεγαλύτερων εθνοτικών κοινοτήτων στη Βόρεια Μακεδονία. Η ευρωατλαντική πορεία της χώρας είναι ένα από τα βασικά ζητήματα πάνω στα οποία συμφωνούν Μακεντότσι και Αλβανοί, συμβάλλοντας με καθοριστικό τρόπο στην πολιτική τους προσέγγιση, όπως και στην τρέχουσα κυβερνητική συνεργασία. Η στασιμότητα στην ευρωπαϊκή προοπτική της Βόρειας Μακεδονίας και η απογοήτευση και δυσαρέσκεια που έχει προκύψει «αγγίζουν» ωστόσο πλέον και τις σχέσεις των δύο εθνοτήτων. Στον δημόσιο λόγο πολλαπλασιάζονται οι προειδοποιήσεις για το «μέλλον της χώρας» και «τον κίνδυνο της ομοσπονδοποίησης της» λόγω της «ατζέντας και των επιδιώξεων των Αλβανών». Υπαρκτά ζητήματα, όπως το γεγονός ότι η νεότερη γενιά των Αλβανών γνωρίζει πολύ λιγότερο, σε σχέση με προηγούμενες γενιές, την επίσημη γλώσσα (τα μακεντόνσκι), ενισχύουν την ανησυχία για ζητήματα διεθνотικής συνύπαρξης, τις προθέσεις της αλβανικής κοινότητας και σε τελική ανάλυση το μέλλον της χώρας. Δεν πρέπει να υπάρχει αμφιβολία ότι η παράταση της αβεβαιότητας ως προς την έναρξη των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Βόρειας Μακεδονίας υπονομεύει και τις διεθνотικές σχέσεις στη χώρα.

Ο Γεώργιος Χρηστίδης είναι αν. καθηγητής, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας, και ερευνητής, **ΕΝΙΑΜΕΠ**